

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медіація у сфері освіти і перекладу

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми

Рівень вищої освіти*

Мова навчання

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

Статус дисципліни

Факультет (до якого відноситься кафедра)

Кафедра (за якою закріплена дисципліна)

Для освітніх програм різних спеціальностей

Другий (магістерський)

Українська, польська

4

Вибіркова

Гуманітарно-педагогічний

Слов'янської філології

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю
			Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік
	Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття		
Д	4	120	34	16		18		86	+

Примітка: *Вибіркову навчальну дисципліну, яку кафедра рекомендує для певного рівня вищої освіти / спеціальності, мають право вибирати здобувачі інших рівнів та спеціальностей університету.

Робочу програму склала

к.пед.н., доцент Неля ПОДЛЕВСЬКА

Схвалена на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол №1 від 28.08. 2026 р.

Завкафедри слов'янської філології

Наталія ТОРЧИНСЬКА

Хмельницький 2026

1. Вступ

Дисципліна «Медіація у сфері освіти і перекладу» належить до циклу вибіркових, спрямована на формування у здобувачів вищої освіти здатності застосовувати інструменти альтернативного вирішення спорів (ADR), зокрема медіації, в академічному та перекладацькому середовищах. Програма враховує сучасні тенденції цифровізації медіаційних процесів (ODR), особливості польсько-українського міжкультурного дискурсу, а також стандарти професійної етики медіатора.

Метою вивчення навчальної дисципліни є опанування теоретичних засад і практичних навичок лінгвокультурної медіації, управління конфліктами в освітньому просторі, а також застосування перекладацьких стратегій деескалації та фасилітації для ефективного вирішення складних комунікативних і правових колізій.

Основними завданнями дисципліни є: засвоєння правових та психологічних засад медіації в Україні та країнах Європейського Союзу (зокрема в Польщі); формування навичок ефективного переходу від жорстких позицій сторін до їхніх глибинних інтересів за Гарвардською моделлю переговорів; розвиток техніки активного слухання, емпатії, рефреймінгу та конструктивного вирішення конфліктів у системі «викладач – студент – адміністрація»; оволодіння методикою перекладацької медіації для подолання лінгвістичної асиметрії, культурних лакун і «фальшивих друзів перекладача» в українсько-польському просторі; ознайомлення з технологіями цифрової медіації (Online Dispute Resolution) та використання штучного інтелекту як «четвертої сторони» процесу; вироблення навичок професійної рефлексії та запобігання емоційному вигоранню й вторинній травматизації під час роботи з конфліктними наративами.

Результати навчання:

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: демонструвати здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу при опрацюванні складних конфліктних ситуацій в академічному та перекладацькому середовищах; застосовувати інструментарій Гарвардської моделі переговорів для ефективного переходу від жорстких позицій сторін до їхніх глибинних інтересів та потреб; володіти навичками професійної комунікації, зокрема техніками активного слухання (емпатія, валідація, рефлексія) та деескалації напруги через «Я-повідомлення»; ефективно здійснювати лінгвокультурну медіацію, долаючи «пастки близькосторідності» та лінгвістичну асиметрію в українсько-польському дискурсі (робота з «фальшивими друзями перекладача», лакунами та соціокультурними кодами); реалізовувати повний робочий цикл медіаційної сесії (End-to-End Mediation Workflow) – від етапу пре-медіації та вступного слова до розробки й підписання юридично коректної медіаційної угоди; застосовувати технології цифрової медіації (ODR) як «четверту сторону» процесу, професійно використовуючи можливості платформ (Zoom, Moodle, CAT-інструменти) для асинхронного та дистанційного вирішення спорів; проводити лінгвістичну експертизу та детоксикацію текстів, застосовуючи техніку рефреймінгу для переведення конфліктогенних висловлювань у конструктивне русло без втрати прагматичного змісту; володіти методами психологічної саморегуляції та професійної рефлексії для запобігання емоційному вигоранню та вторинній травматизації в умовах роботи з конфліктними наративами; дотримуватися фундаментальних принципів медіаційної етики (добровільність, конфіденційність, нейтральність, самовизначення) та стандартів якості професійної діяльності перекладача-медіатора.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
Тема 1 Теоретичні основи медіації.	2	2	9			13

Тема 2. Психологія конфлікту в освітньому просторі.	2	2	11	2		13
Тема 3. Алгоритм проведення медіаційної сесії.	2	2	11		2	13
Тема 4. Техніки активного слухання та фасилітації.	2	2	11	2		13
Тема 5. Перекладач як міжкультурний медіатор.	2	2	11		2	13
Тема 6. Медіація в польсько-українському дискурсі.	2	2	11			15
Тема 7. Цифровізація медіації (Online Dispute Resolution).	2	2	11	2		13
Тема 8. Професійна рефлексія та запобігання вигоранню.	2	4	11		2	17
Разом:	16	18	86	6	6	108

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-сть годин
1	Теоретичні основи медіації Поняття, принципи (добровільність, нейтральність) та законодавча база (Україна vs Польща). <i>Лім.: 3; 26 [38-48]; 12 [62-87]; 8; 11; 20; 17 [41-46]</i>	2
2	Психологія конфлікту в освітньому просторі Типологія конфліктів у ЗВО: «викладач-студент», «студент-адміністрація». <i>Лім.: 24 [41-57]; 27; 19; 3 [37-43]; 2 [85-89]; 7 [416-441]; 17 [18-26]</i>	2
3	Алгоритм проведення медіаційної сесії Стадії медіації: від вступного слова до підписання медіаційної угоди. <i>Лім.: 12; 10; 7 [510-533]; 17 [60-74]</i>	2
4	Техніки активного слухання та фасилітації Емпатія, парафраз, рефреймінг та «Я-повідомлення» у роботі медіатора. <i>Лім.: 12 [87-105]; 3</i>	2
5	Перекладач як міжкультурний медіатор Поняття лінгвокультурної медіації. Перекладацька етика та межі втручання в текст. <i>Лім.: 18 [175-184]; 4 [325-330]</i>	2
6	Медіація в польсько-українському дискурсі Аналіз конфліктогенних зон: історична пам'ять, релігійні аспекти, мовний етикет. <i>Лім.: 6 [20-37]; 13 [212-222]; 16; 25 [194-236]</i>	2

7	Цифровізація медіації Використання ІІІ та платформ (Moodle, Zoom) для дистанційного примирення <i>Літ.: 22 [90-96]; 5 [5-9]</i>	2
8	Професійна рефлексія та запобігання вигоранню Робота з емоційною напругою в перекладацькій та освітній діяльності. <i>Літ.: 3; 15 [497-508]; 21 [528-538]; 1 [578-588]</i>	2
Разом:		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-сть годин
1	Психологія конфлікту в освітньому просторі Типологія конфліктів у ЗВО: «викладач-студент», «студент-адміністрація». <i>Літ.: 24 [41-57]; 27; 19; 3 [37-43]; 2 [85-89]; 7 [416-441]; 17 [18-26]</i>	2
2	Техніки активного слухання та фасилітації Емпатія, парафраз, рефреймінг та «Я-повідомлення» у роботі медіатора. <i>Літ.: 12 [87-105]; 3</i>	2
3	Цифровізація медіації Використання ІІІ та платформ (Moodle, Zoom) для дистанційного примирення <i>Літ.: 22 [90-96]; 5 [5-9]</i>	2
Разом:		6

3.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№№	Перелік тем практичних занять, їх зміст	Кіл-сть годин
1	Компаративний аналіз правових засад медіації Робота з термінологією законодавства України та Польщі; порівняння статусів медіатора.	2
2	Моделювання стратегій поведінки в конфліктах ЗВО Кейс-стаді конфліктів у магістратурі; вибір стратегії (уникнення, компроміс, медіація).	2
3	Тренінг «Перша зустріч»: відкриття медіації Відпрацювання «вступного слова» медіатора польською та українською мовами.	2
4	Лабораторія комунікативних технік медіатора Практичні вправи: «відлуння», «перефразування негативу», «вентиляція емоцій».	2
5	Практикум з лінгвокультурної адаптації тексту Робота з текстами, що містять культурні лакуни або потенційні зони непорозуміння.	2
6	Симуляція «Перекладач як фасилітатор переговорів»	2

	Рольова гра: переговори польських та українських партнерів із залученням медіативного перекладу.	
7	Цифрові інструменти в медіації та перекладі Тестування функцій Moodle для асинхронного вирішення суперечок; аналіз ІІІ-перекладів на конфліктогенність.	2
8	Підсумкова симуляційна гра: «Медіаційна сесія» Комплексна перевірка навичок: від аналізу проблеми до підписання фінальної угоди.	4
	Разом:	18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№№	Теми практичних занять, їх зміст	Кіл-сть годин
1	Тренінг «Перша зустріч»: відкриття медіації Відпрацювання «вступного слова» медіатора польською та українською мовами.	2
2	Практикум з лінгвокультурної адаптації тексту Робота з текстами, що містять культурні лакуни або потенційні зони непорозумінь.	2
3	Підсумкова симуляційна гра: «Медіаційна сесія» Комплексна перевірка навичок: від аналізу проблеми до підписання фінальної угоди.	2
	Разом:	6

5.3. Зміст самостійної (зокрема індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні самостійних завдань, у виконанні тестових завдань за теоретичним матеріалом у Moodle тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

№№ та ж н я	Зміст самостійної роботи	Кіл-сть годин
1	1. Опрацювання теоретичного матеріалу за Т1.	4
2	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу.	5
3	1. Опрацювання теоретичного матеріалу за Т2.	4
4	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу. 2.Виконання ТЗ 1 (МООДЛ)	7
5	1. Опрацювання теоретичного матеріалу за Т3.	5
6	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу	6
7	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т4.	4
8	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу. 2.Виконання ТЗ 2 (МООДЛ)	7

9	1. Опрацювання теоретичного матеріалу за Т5.	5
10	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу	6
111	1. Опрацювання теоретичного матеріалу за Т6.	4
2	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу. 2.Виконання ТЗ 3 (МОО ДЛ).	7
13	1 Опрацювання теоретичного матеріалу за Т7.	5
14	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу.	6
15	1. Опрацювання теоретичного матеріалу за Т8.	4
16	1.Завдання для самостійного опрацювання матеріалу. 2. Виконання ТЗ 4 (МООДЛ).	5
17	Завершення опрацювання теоретичного матеріалу і практичних завдань	2
	Разом:	86

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням домашнього завдання здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на поєднанні традиційних та інноваційних підходів із застосуванням сучасних освітніх технологій.

Форми організації навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Методи навчання: *словесні та пояснювально-ілюстративні*: розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрування; *інтерактивні та практичні*: виконання вправ, дискусії, ділові ігри, мозковий штурм, метод проблемного викладу тощо; *контролю та самоконтролю*: виконання тестових завдань, контрольні роботи, підготовка до поточного контролю.

Освітні технології: технології проблемного, інтерактивного, ігрового та дистанційного навчання.

Інформаційно-комунікаційні засоби та сервіси (ІКТ): платформи дистанційного навчання: LMS Moodle, освітні платформи; сервіси відеоконференцій: Zoom; інструменти візуалізації та гейміфікації: PowerPoint, YouTube; засоби комунікації: корпоративна електронна пошта, месенджери (Viber).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів виконання практичного завдання;
- оцінювання результатів виконання домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин

(підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, участь в обговоренні виконаних ІДЗ).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання домашнього завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правомірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (ProZ.com (Training); Coursera; Udemy; Prometheus), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота	Контрольні заходи	Самостійна робота	Семестровий контроль
------------------	-------------------	-------------------	----------------------

Практичні завдання (мінімум 8 контрольних точок)								Тестовий контроль				ДЗ*								Залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T5	T7	T8	1	2	3	4	T1	T2	T3	T4	T5	T5	T7	T8		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)																					
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5		
24-40								12-20				24-40								60-100	

Примітка: ДЗ* – домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота					Семестровий контроль
Практичні заняття (мінімум – 3 контрольні точки)			Тестовий контроль				Контрольна робота	Залік
1	2	3	1	2	3	4	Якість виконання і захист роботи	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
6-10	6-10	6-10	3-5	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100**
18-30			12-20				30-50	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – одне теоретичне і два практичних. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: теоретичне питання – 20 балами, кожне практичне завдання 20 балами, загальна максимальна сума балів становить 60. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Практичне завдання №1	12	16	20
Практичне завдання №2	12	16	20
Всього балів	30		50

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення обговоренні матеріалу.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Кожне ДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням наведених вище у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 3 балів, максимальний – 5 балів).

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з чотирьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами виконання двох тестових завдань, складає 20.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тестовий контроль залежно від кількості правильних відповідей здобувач освіти може отримати від 3 до 5 балів.

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Студент може пройти тестування в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Сформулюйте дефініцію медіації та назвіть її ключові характеристики як інституту альтернативного вирішення спорів (ADR).
2. Перелічіть та коротко охарактеризуйте основні фази (архітектуру) медіаційного процесу.
3. Поясніть різницю між незалежністю, нейтральністю та неупередженістю медіатора.
4. Як принцип самовизначення сторін впливає на роль медіатора в процесі прийняття рішення?
5. Які основні вимоги висуває українське законодавство до підготовки медіатора? Чи обов'язкова юридична освіта?
6. Порівняйте інституційні моделі медіації в Україні та Польщі: де медіація інтегрована безпосередньо в кодекси?
7. Що таке «лінгвокультурна медіація» і як вона допомагає долати соціокультурні розбіжності при перекладі?
8. Які стратегії (наприклад, експлікація, евфемізація) може використовувати перекладач як медіатор?
9. Яку роль відіграє медіація в забезпеченні якості вищої освіти та вирішенні конфліктів щодо академічної доброчесності?
10. Які дидактичні (предметно-ділові) чинники найчастіше стають причиною напруги між викладачем та студентом?

11. Розкрийте зміст етичного конфлікту в контексті академічної доброчесності. Як його сприймають різні сторони?
12. У чому проявляється «технологічний розрив» між поколіннями в освітньому процесі та як він провокує конфлікт?
13. Охарактеризуйте основні комунікативні бар'єри, що руйнують довіру в системі «викладач – студент».
14. Які організаційно-управлінські недоліки можуть призвести до колективних скарг студентів?
15. У чому полягає специфіка нормативно-регулятивних конфліктів, зокрема щодо процедур відрахування та фінансових питань?
16. Як чинник публічності впливає на поведінку сторін та чому він ускладнює пошук компромісу?
17. У чому небезпека латентних (прихованих) форм конфлікту, зумовлених асиметрією статусу сторін?
18. У чому полягає техніка рефреймінгу ситуації? Наведіть приклад перекладу мови образ на мову потреб.
19. Які завдання виконує фасилітатор під час діалогу між адміністрацією та студентським самоврядуванням?
20. Що входить до поняття «медіабельність» конфлікту та в яких випадках медіація є протипоказаною?
21. Які чотири фундаментальні принципи медіатора має задекларувати у вступному слові?
22. Навіщо на стадії відкриття узгоджується регламент (правила комунікації)?
23. У чому полягає психологічна функція «вентиляції емоцій» на стадії дослідження?
24. Назвіть основні техніки активного слухання (парафраз, ехо-повтор) та їхнє значення для філолога-медіатора.
25. Розкрийте сутність фази «Розкопок»: чим «позиція» сторони відрізняється від її «інтересу»? Наведіть приклади.
26. Що таке рефреймінг і як він допомагає трансформувати мову образ на мову потреб?
27. У яких ситуаціях медіатору доцільно використовувати кокус (індивідуальну зустріч)?
28. Яким вимогам має відповідати формулювання домовленостей у медіаційній угоді?
29. Яка роль перекладача-медіатора у забезпеченні «термінологічної симетрії» двомовної угоди?
30. Як володіння цим алгоритмом посилює професійний профіль магістра зі слов'янської філології?
31. У чому полягає принципова різниця між професійною емпатією медіатора та міжособистісною симпатією?
32. Яку роль відіграє «маркування почуттів» у процесі зниження афективної напруги сторін?
33. Поясніть метафору «скляної стіни» у контексті збереження нейтральності медіатора.
34. Як філологу-медіатору допомагає зчитування паралінгвістичних сигналів (тембр, паузи, міміка) у розумінні прихованого змісту повідомлення?
35. Які три основні функції виконує парафраз у медіаційній сесії?
36. Охарактеризуйте процес «детоксикації» повідомлення за допомогою рефреймінгу. Що саме має «відфільтрувати» медіатор?
37. Як рефреймінг допомагає перевести фокус розмови з «пошуку винних у минулому» на «пошук рішень у майбутньому»?

38. Розкрийте чотирикомпонентну структуру «Я-повідомлення». Чому важливо починати саме з об'єктивного факту?
39. Яку психологічну функцію виконує «резюмування» на різних етапах медіаційної сесії?
40. Яким чином фасилітатор може збалансувати участь сторін у випадку значної ієрархічної дистанції (наприклад, декан – студент)?
41. Чому «пауза» вважається активним інструментом фасилітації і як вона впливає на глибину рефлексії сторін?
42. Чим «відкриті запитання» ефективніші за «закриті» на етапі пошуку варіантів рішень?
43. У чому полягає принципова відмінність між роллю перекладача-лінеариста та перекладача-медіатора?
44. Що таке «культурний трансфер» і за яких умов він вважається успішним?
45. Яку роль у роботі медіатора відіграють «фонові знання» та «пресупозиції» сторін?
46. Яким чином «аналітична інтерпретація» допомагає виявляти приховані інтенції мовця (підтекст)?
47. Як перекладачу-медіатору зберігати емоційну стійкість при роботі з високоафективними повідомленнями?
48. Поясніть механізм «демпфування конфліктогенів» у професійній мові перекладача.
49. Чим відрізняється припустима «експлікація реалій» від неприпустимого «нав'язування власної думки»?
50. Які етичні ризики виникають при спробі медіатора здійснити «сміслову деформацію» заради швидкого примирення?
51. У чому полягає медіативна функція використання титулатури (Panie Profesorze тощо) при перекладі з української мови на польську?
52. Які соціокультурні лакуни найчастіше виникають під час медіації процесу акредитації освітніх програм між Україною та Польщею?
53. Чому в польсько-українській медіації історія вважається «активним конфліктогеном», а не просто фоновим контекстом?
54. Як реалізується принцип «двох правд» у роботі медіатора, коли мова йде про конфлікт інтерпретацій минулого?
55. Які мовні стратегії допомагають здійснити «деполітизацію» історичної дискусії?
56. Чому для перекладача-медіатора критично важливо розрізняти терміни „kościół” та „cerkiew” у польсько-українському контексті?
57. Яку роль відіграє правильна релігійна титулатура у збереженні статусної рівноваги під час переговорів?
58. Як медіатор може використовувати спільні християнські цінності для деескалації напруги?
59. Як перекладач-медіатор має адаптувати звертання «ім'я + по батькові» при перекладі на польську мову, щоб уникнути фамільярності?
60. Яким чином історичні стереотипи («поляк-паніст», «українець-працівник») впливають на сприйняття професійної дистанції в сучасних переговорах?
61. Як розбіжність метапрограм «Глобальне – Детальне» може бути помилково інтерпретована як національна риса характеру?
62. Як медіатор може використовувати концепт «спільної європейської академічної ідентичності» для подолання етноцентричних бар'єрів?
63. Розкрийте зміст метафори «Четверта сторона». Які саме функції медіатора бере на себе технологія?

64. Чим цифрова медіація (ODR) принципово відрізняється від звичайного використання відеозв'язку для переговорів?
65. Як працює аналіз тональності у реальному часі та як він допомагає медіатору здійснювати рефреймінг?
66. Які етичні ризики та обмеження існують при залученні LLM (наприклад, Gemini) до процесу медіації?
67. Що таке «цифрова нерівність» і як вона може створити асиметрію впливу в польсько-українському діалозі?
68. Як медіатор може компенсувати втрату невербальних сигналів під час дистанційного примирення?
69. Які заходи кібербезпеки є обов'язковими для збереження конфіденційності в цифровій медіації?
70. Як інтеграція ШІ в медіацію допомагає подолати феномен «оманливої близькості» слов'янських мов?
71. Чому цифрова медіація вважається більш економічною та доступною для міжнародних освітніх проєктів?
72. Які нові цифрові компетенції повинен опанувати сучасний перекладач-медіатор для роботи в системі ODR?
73. Розкрийте зміст трьох компонентів вигорання за К. Маслач. Як деперсоналізація виявляється в роботі перекладача-філолога?
74. Як редукція особистих досягнень впливає на мотивацію гаранта освітньої програми під час акредитаційних процесів?
75. Проаналізуйте «тріаду відповідальності». Який із її векторів (адресант, адресат чи етика) є для вас найбільш напруженим у польсько-українській комунікації?
76. Чому ефект «невидимості» вважається парадоксом успіху в медіації? Як він корелює з дефіцитом позитивного підкріплення?
77. Опишіть етапи моделі Гіббса. Чому етап «Почуття» є критично важливим для запобігання вигоранню?
78. У чому полягає різниця між супервізією та інтервізією? Як засідання кафедри можуть виконувати функцію інтервізійної групи?
79. Яким чином психологічне дистанціювання допомагає медіатору не сприймати агресію сторін на свій рахунок?
80. Поясніть концепцію «ресурсного кола». Чому для філолога критично важливо мати хобі, пов'язані з фізичною працею (наприклад, садівництво або ремонт авто)?
81. Запропонуйте 2-3 способи публічного визнання успіхів колег-філологів, щоби нівелювати «ефект невидимості» їхньої праці.

11. Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Медіація у сфері освіти і перекладу» забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Видано методичні вказівки:

Методичні рекомендації і настанови до виконання контрольних робіт

з вибіркової навчальної дисципліни «Медіація у сфері освіти і перекладу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В 11 Філологія (за спеціалізаціями) за спеціалізацією В 11.033 Філологія (Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська.

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13. Рекомендована література

1. Беляєвська Т.В. Огляд психодіагностичних інструментів для дослідження резильєнтності: сучасний стан та перспективи. *Актуальні проблеми сучасної психології: теорія, досвід, практика. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, 24-25 квітня 2025 року). Одеса: Університет Ушинського, 2025. 718 с. С.578–588.
2. Верба О.Б. Медіація як інструмент вирішення конфліктів в академічному середовищі. Медіація як елемент нової культури університету. *Медіація & Університети 1.0: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (15 листопада 2024р., Чернівці)*. Чернівці: 2024. 520 с. С.85–89.
3. Гаврилюк Р.О., Пацурківський П.С. Медіація як цінність : монографія / Р.О. Гаврилюк, П.С. Пацурківський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 466 с.
4. Голубенко Н., Заплітний В. Перекладач та його роль в процесі медіації. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 94, том 1, 2025 С.325–330.
5. Голубєва Н.Ю. Онлайн вирішення спорів (odr): переваги та недоліки. *Альтернативні способи вирішення цивільних спорів : матеріали круглого столу* (Одеса, 29 березня 2021 р.) [Електронне видання] / за заг. ред. д.ю.н., професора Н. Ю. Голубєвої ; НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. С. 5–9.
6. Горна С. Аналітичний звіт. Сприйняття України за кордоном. Польща. Під редакцією Надії Коваль та Марини Ірисової, Український інститут. С.20–37.
7. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 564 с. С.510–533
8. Державний стандарт соціальної послуги медіації: Затверджено Наказом Міністерства соціальної політики України від 03.06.2024 № 269 Н. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1160_24#Text
9. Кармаза О. Медіація та переговори як альтернативні способи вирішення спорів. *Entrepreneurship, economy and law*. 2020. № 5. С. 13–18. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.5.02>
10. Кармаза О.О., Федоренко Т.В. Теоретична модель процесу медіації: провадження, стадії, етапи, процесуальні дії, їх співвідношення. *Право і суспільство*. 2023. № 2.С. 67–72.
11. Кодекс професійної етики медіатора: затверджено рішенням Загальних зборів ГО «Національна асоціація медіаторів України» від 19 лютого 2022 р., протокол № 1/2022. URL: http://namu.com.ua/ua/info/mediators/nseyenf_yekhynu_ryeekakhsua/
12. Конфліктний коучинг і медіація : навчальний посібник для слухачів, які проходять навчання за мікрокредитною програмою «Бізнес та технології: новий старт» у межах виконання міжнародного проєкту Erasmus + TURBO (101129315- TURBO-Erasmus-EDU2023-SBHE) / укл.: І.В. Бринза, Т.С. Гжибовська, Н. М. Черненко. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2025. 148 с.

13. Кравчук А. Стереотип поляка у мовній свідомості української молоді. *Вісник Львівського ун-ту. Серія філологічна*. 2009. Вип. 48. С. 212–222.
14. Литвиненко В.М. Медіація в Україні: поняття та перспективи розвитку. *Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану: Матеріали міжнар. науково-практ. конф.*, м. Чернігів, 25–26 квіт. 2023 р. С. 187–190.
15. Максименко Ю.Б., Жданова Н.І. Теоретичне обґрунтування дослідження вигорання у працівників невиробничої сфери. *Актуальні проблеми сучасної психології: теорія, досвід, практика / Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, 24-25 квітня 2025 року) / за ред. М.Й.Казанжи. Одеса: Університет Ушинського, 2025. 718 с. С.497–508.
16. Маринович М. Польсько-українські стосунки з висоти пташиного польоту. Сайт ZBRUC <https://zbruc.eu/node/116675>
17. Медіація у професійній діяльності юриста [Електронний М422 ресурс] : методичні матеріали для викладачів навчальної дисципліни / уклад.: Н. Крестовська, Л. Романадзе, Н. Мазаракі [та ін.] ; за заг. ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2024. 140 с.
18. Нежива О. Застосування медіації при вивченні іноземної мови. *Сучасна прикладна лінгвістика. Збірник наукових праць*. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2024. Ч. III. С.175–184.
19. Пашенко О., Медведовська Т., Терханова О., & Понафідіна Д. Медіація у вищій освіті: теорія та практика. *Збірник наукових праць «ЛЮГОС»* , (16 серпня 2024 р.; Оксфорд, Великобританія), С.238–244. <https://doi.org/10.36074/logos-16.08.2024.046>
20. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875_20#Text
21. Свідерко В.В. Емоційне вигорання педагогів з різною життєстійкістю. *Актуальні проблеми сучасної психології: теорія, досвід, практика. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, 24-25 квітня 2025 року) / за ред. М.Й.Казанжи. Одеса: Університет Ушинського, 2025. 718 с. С.528–538.
22. Стрельбіцька Л., Блащук Т. Онлайн-медіація як інструмент для вирішення конфліктів серед біженців та внутрішньо переміщених осіб в умовах повномасштабної війни в Україні. *Держава та регіони. Серія: Право*, 2024. № 3 (85). С.90–96.
23. Токарева К. Теоретико правовий аналіз етичних засад діяльності медіатора. *Вісник АПСВТ*. 2020,. № 3–4. С. 70–79. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_3_4_2020_70_79.pdf
24. Уліщенко А.Б., Уліщенко, В.В. Роль педагогічної медіації у формуванні психологічного благополуччя та стійкості студентів в умовах війни. *Current issues in the development of Ukrainian legal education and science in the present day and post-war reconstruction : Scientific monograph*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2026. С. 41–57.
25. Хахула Л. «Різуні» чи побратими? Сучасні польські дискурси про Україну. НАН України. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2016. С. 1–13
26. Чепік-Трегубенко О. Медіація в умовах воєнного стану в Україні: сучасність та перспективні напрями дослідження. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. Спец. випуск № 1 (132) «Права людини та правоохоронна діяльність в умовах воєнного стану». С.38–44.
27. Яремко О., Дзюбак С. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів в освітньому середовищі. *Актуальні проблеми правознавства*, №2, Aug. 2025. <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/2140>.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=10365>